

Fylkesrådet**FYLKESTINGSSAK**

Saksnummer	Utvalg/komite	Møtedato
025/09	Fylkestinget	23.02.2009

Høring - Endringer av industrikonsesjonsloven, vassdragsreguleringsloven og energiloven**Sammendrag**

Olje- og energidepartementet har i brev av 07.01.2009 sendt på høring ”Utkast til endringer av industrikonsesjonsloven, vassdragsreguleringsloven og energiloven”. Høringsfristen er satt til 20. februar 2009.

Departementet foreslår adgang for kraftverkseier til å leie ut vannkraftproduksjonen for en periode på inntil 15 år. Videre foreslår departementet at offentlige eiere igjen skal ha anledning til å inngå avtaler om tidsubegrenset medeierskap til vannkraftproduksjon. Det foreslås også innført en hjemmel i vassdragsreguleringsloven og vannressursloven om at vassdragsmyndighetene kan pålegge overtredelsesgebyr.

For Nordland fylkeskommune er adgang til tidsubegrenset medeierskap av vannkraftproduksjon og utleie av denne av svært stor betydning. Dette saksframlegget omtaler derfor i hovedsak dette tema.

Nordland fylkeskommune er positive til at det nå gis en uttrykkelig hjemmel for samtykke til erverv av medeierskap til vannkraftproduksjon. Dette legger til rette for regionalt offentlig eierskap, og bidrar til at en god del av verdiskapingen fra utnyttelse av vannkraften kan komme distriktene til gode.

Fylkesrådet er av den oppfatning at adgang til utleie er av avgjørende betydning for at fylkeskommunen skal kunne erverve medeierskap, og dermed sikre det regionale, offentlige eierskapet. Det er nødvendig at det gis adgang til å finansiere erverv av medeierskap gjennom langsiktige utleieavtaler, slik ordningen var fram til 2008, og som gjorde det mulig for Nordland fylkeskommune å delta i utbyggingene i Svartisen og Kobbelv. Etter fylkesrådets vurdering er den foreslåtte leieperioden på 15 år for kort til å gi et reelt grunnlag for finansiering av regional medeierskapsrett. Leieperioden må være så lang at det er forretningsmessig interessant for potensielle leietakere å inngå en slik leieavtale.

Nordland fylkeskommune ber på denne bakgrunn om at det i loven inntas en særskilt bestemmelse som regulerer adgangen til utleie av medeierskapskraft i *finansieringsøyemed*, slik at man ikke svekker distriktenes reelle muligheter til å nyttiggjøre seg fremtidige tilbud om medeierskap. For øvrig legges det til grunn at utleie av medeierskapskraften vil kunne skje med henvisning til den foreslåtte bestemmelsen i § 5 annet ledd.

Fylkesrådets vurdering

Nordland er landets nest største kraftfylke og det fylket i Norge som eksporterer mest kraft til andre deler av Norge og Europa. Disse kraftressursene har bidratt til oppbygging av en miljøvennlig og effektiv prosessindustri, og til stor verdiskaping lokalt, regionalt og nasjonalt. Fylkesrådet vurderer vannkraft som en av de viktigste naturressursene i Nordland, som også i framtiden skal skape store verdier for regionen og lokalsamfunnet.

For fylkeskommunen har tilgang til verdiskaping fra vannkraftproduksjon skjedd i form av salg av konsesjonskraft og tilgang til medeierskapskraft. Medeierskapskraft har vært gitt i forbindelse med de store kraftutbyggingene som Statkraft har hatt i Nordland siden 1970-tallet. Konkret gjelder dette medeierskap i Kobbelv (35 %) og Svartisen (30 %). Etter at Nordland fylkeskommune i 1998 inngikk en langsiktig avtale med Eastern Norge Svartisen og Lunds Energi om disponering av medeierskapskraften i Svartisen, ble det ved lovendring i 1999 innført konsesjonsplikt for slike avtaler. Formålet var å hindre at langsiktig utleie skulle falle utenfor regelverket, ikke å forby denne type avtaler.

Fylkesrådet i Nordland er positive til at det nå gis en uttrykkelig hjemmel for samtykke til erverv av medeierskap til vannkraftproduksjon. Bestemmelsen sikrer ikke bare offentlig eierskap til vannkraftressursene, men legger også til rette for regionalt offentlig eierskap.

Det er uklart i hvilken grad det kan disponeres over medeierskapsretten ved utleie. Fylkesrådet er av den oppfatning at adgang til utleie er av avgjørende betydning for at fylkeskommunen skal kunne erverve medeierskap, og dermed sikre regionalt offentlig eierskap. Det er nødvendig at det gis adgang til å finansiere erverv av medeierskap gjennom langsiktige utleieavtaler, slik ordningen var fram til 2008, og som gjorde det mulig for Nordland fylkeskommune å delta i utbyggingene i Svartisen og Kobbelv. Gjennom denne ordningen har man oppnådd at regionen i tråd med Stortingets intensjoner er blitt sikret en andel av de langsiktige gevinstene ved utbyggingen.

I forslaget til § 5 annet ledd skal "kraftverkseier" gis anledning til utleie av kraftproduksjon for inntil 15 år. Høringsnotatet berører ikke spørsmålet om innehaver av tidsubegrenset medeierskap er omfattet av begrepet "kraftverkseier". I høringsnotatet angir departementet at tidsubegrenset medeierskap til vannkraftproduksjon i realiteten er det samme som eiendomsrett.

Etter fylkesrådets vurdering er den foreslåtte leieperioden på 15 år for kort til å gi et reelt grunnlag for finansiering av regional medeierskapsrett. Leieperioden må være så lang at det er forretningsmessig interessant for potensielle leietakere å inngå en slik leieavtale. Departementets begrunnelse for leieperiode inntil 15 år er hensynet til det offentlige eierskapet. Nordland fylkeskommune mener at nettopp hensynet til det offentlige, regionale eierskapet tilsier at det åpnes for en lengre leieperiode for utleie av medeierskapskraft i finansieringsøyemed. Å begrense tillatt leieperiode til 15 år vil innebære en vesentlig svekkelse av distriktenes reelle muligheter til å nyttiggjøre seg fremtidige tilbud om medeiendomskraft. Denne konsekvensen av forslaget kan ikke sees å være vurdert av departementet i høringsnotatet, og kan heller ikke antas å være i tråd med Stortingets intensjoner slik disse er kommet til uttrykk i Innst. O. nr. 78 (2007-2008).

Nordland fylkeskommune ber på denne bakgrunn om at det i loven inntas en særskilt bestemmelse som regulerer adgangen til utleie av medeierskapskraft i *finansieringsøyemed*, slik at man ikke svekker distriktenes reelle muligheter til å nyttiggjøre seg fremtidige tilbud om medeierskap. For øvrig legges det til grunn at utleie av medeierskapskraften vil kunne skje med henvisning til den foreslåtte bestemmelsen i § 5 annet ledd.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Nordland fylkeskommune er positive til at det nå gis en uttrykkelig hjemmel for erverv av medeierskap til vannkraftproduksjon. Bestemmelsen sikrer ikke bare offentlig eierskap til vannkraftressursene, men legger også til rette for regionalt offentlig eierskap.
2. Nordland fylkeskommune mener at adgang til utleie av medeierskapsrett er av avgjørende betydning for at distriktene og fylkeskommunene skal kunne nyttiggjøre seg fremtidige tilbud om medeierskap. Det må derfor gis adgang til å finansiere erverv av medeierskap gjennom langsiktige utleieavtaler, slik ordningen var tidligere. Det er ikke tilstrekkelig at det eksisterer en pantsettelsesadgang, idet medeierskapsretten som sådan ikke kan overdras til private aktører og dermed heller ikke fremstå som et egnet panteobjekt.
3. Etter fylkeskommunens vurdering er den foreslåtte leieperioden på 15 år for kort til å gi et reelt grunnlag for finansiering av regional medeiendomsrett. Leieperioden må være så lang at det er forretningsmessig interessant for potensielle leietakere å inngå en slik leieavtale; det vil i praksis si at det må være mulig å inngå leieavtaler av en slik varighet at de investeringene som leietaker forutsettes å dekke som vederlag for disposisjonsretten, kan avskrives i løpet av avtaleperioden. Å begrense tillatt leieperiode til 15 år vil innebære en vesentlig svekkelse av distriktenes reelle muligheter til å nyttiggjøre seg fremtidige tilbud om medeierskapsrett. Denne konsekvensen av forslaget kan ikke sees å være vurdert av departementet i høringsnotatet, og kan heller ikke antas å være i tråd med Stortingets intensjoner slik disse er kommet til uttrykk i Innst. O. nr. 78 (2007-2008).
4. Nordland fylkeskommune ber på denne bakgrunn om at det i loven inntas en særskilt bestemmelse som regulerer adgangen til utleie av medeierskapskraft *i finansieringsøyemed*, slik at man ikke svekker distriktenes reelle muligheter til å nyttiggjøre seg fremtidige tilbud om medeierskap. For øvrig legges det til grunn at utleie av medeierskapskraften vil kunne skje med henvisning til den foreslåtte bestemmelsen i § 5 annet ledd.

Bodø den 03.02.2009

Odd Eriksen

Fylkesrådsleder

Trud Berg
fylkesråd for næring

Vedlegg

Høring - utkast til endringer
Høringsnotat 07.01.2009

DokID

37731
37732

UTREDNING

Bakgrunn

Olje- og energidepartementet har i brev av 07.01.2009 sendt på høring ”Utkast til endringer av industrikonsesjonsloven, vassdragsreguleringsloven og energiloven”. Høringsfristen er satt til 20. februar 2009. Høringsnotatet inneholder tre hovedtemaer:

- Adgang til *tidsbegrenset utleie av kraftproduksjon* for en periode inntil 15 år.
- Anledning for offentlige eiere til å inngå avtaler om *tidsbegrenset medeierskap* til vannkraftproduksjon.
- Bestemmelse om *overtredelsesgebyr* i vassdragsreguleringsloven og vannressursloven.

I Ot. prp. nr. 61 (2007-2008) *Om lov om endringer i lov 14. desember 1917 nr. 16 om erverv av vannfall, bergverk og annen fast eiendom m.v. (industrikonsesjonsloven) og i lov 14. desember 1917 nr. 17 om vassdragsreguleringer (vassdragsreguleringsloven)* som ble behandlet i september 2008 varslet olje- og energidepartementet at det skulle legges fram en proposisjon om utleie av vannkraftproduksjon våren 2009, etter forutgående høring. Stortinget sluttet seg til dette i forbindelse med behandlingen av proposisjonen, jf. Innst.O. nr. 78 (2007-2008) og Besl. O. nr. 115 (2007-2008).

Nordland fylkeskommune ser det som positivt at det nå gis uttrykkelig hjemmel for tidsbegrenset medeierskap i vannkraftproduksjon. Men den foreslåtte lengde på utleie av vannkraftproduksjon på inntil 15 år er i relasjon til medeierskap for kort. Det må tillates lengre utleieperiode på medeierskapskraft dersom distriktene skal ha reelle muligheter til å nyttiggjøre seg fremtidige tilbud om medeierskap. Dette vil bli spesielt omtalt og vurdert i dette saksframlegget.

Nordland fylkeskommune vil ellers delta innen organisasjonen Samarbeidande kraftfylke om en bredere vurdering av høringsnotatet.

Utleie av kraftproduksjon

I høringsnotatet fremmer departementet forslag om at kraftverkseier kan inngå avtale om utleie av vannkraftproduksjon for en periode inntil 15 år. Bestemmelsen er foreslått inntatt i industrikonsesjonsloven § 5 annet ledd og lyder:

”Kraftverkseier kan inngå avtale om utleie av vannkraftproduksjon til en leietaker for en periode på inntil 15 år.”

Forslaget erstatter tidligere adgang til å søke om *bruksrettskonsesjon* og innebærer en klar innsnevring av mulighetene for utleie.

I tidligere industrikonsesjonslov § 4, kunne offentlige eiere søke om bruksrettskonsesjon for enten leie av vannfall (råfall), leie av vannfall hvor leietaker bygger og eier kraftverket, eller leie av allerede utbygde vannfall og kraftverk. Også private eiere hadde under særlige omstendigheter mulighet for tilsvarende konsesjon etter tidligere lov § 5, men bare for leie fra enkelte offentlige aktører.

Ved lovendringen som ble vedtatt i september 2008 ble ordningen med *bruksrettskonsesjon* opphevet. Samtidig varslet departementet i Ot. prp. nr. 61 (2007-2008) at det ville komme en egen proposisjon om utleie av *vannkraftproduksjon* våren 2009.

Regjeringens *begrunnelse* for å oppheve adgangen til utleie av vannfall, er at en slik bruksrettskonsesjon gir private anledning til å bli eier av kraftverket. Bruksrettskonsesjonen vil således stride mot prinsippet om offentlig eierskap til vannfall og kraftverk. Utleie av vannfall (råfall) kun til offentlige aktører kan i tillegg være i strid med EØS- avtalen.

I høringsnotatet fremgår det at to forhold har vært styrende ved utforming av utleiemodell for vannkraftproduksjon; for det første prinsippet om offentlig eierskap, og for det andre de begrensninger EØS-avtalen setter.

Det offentlige eierskapet skal sikres ved at leieperioden tidsbegrenses, og at leietaker bare kan operere innenfor eiers konsesjon. Det vil si at eier har det konsesjonsrettslige ansvaret, og må opprettholde en viss bemanning og kompetanse. Leietaker skal drive kraftverket for egen regning og risiko, mens eier skal ha reell styring over kraftverket for å kunne oppfylle sine lov- og konsesjonspålagte forpliktelser. Eier skal ha ansvar for blant annet konsesjonskraft, konsesjonsavgifter og skatter. Fremleie er ikke tillatt.

Lengden på leieperioden er satt til inntil 15 år av hensyn til å sikre og styrke det offentlige eierskapet, og for ikke å binde opp fremtidige kommunestyrer og fylkesting.

Som en følge av *EØS-avtalen* legger departementet til grunn at ikke bare offentlige selskaper, men også private innenlandske og utenlandske selskap må gis mulighet til å konkurrere om leiekontrakter på like vilkår.

Medeierskap til vannkraftproduksjon

I høringsnotatet foreslås det at departementet kan gi samtykke til *erwerb av medeierskap* til vannkraftproduksjon. Bestemmelsen er foreslått inntatt som ny § 4 tredje ledd i industrikonsesjonsloven og lyder:

”Departementet kan gi samtykke til at foretak mv. som oppfyller vilkårene i § 2 første ledd kan erverve medeierskap til vannkraftproduksjon.”

I forbindelse med større kraftutbygginger fra 1970-tallet og utover bestemte Stortinget at fylkeskommunene skulle gis tilbud om *medeierskapsrett* i statens vannkraftutbygginger. Det fylkeskommunale medeierskapet ga rett til å disponere en bestemt andel av et kraftverks produksjon mot å dekke en tilsvarende del av kraftverkets kapitalbehov og årlige driftsutgifter. Retten kunne også pantsettes som sikkerhet for låneopptak.

Nordland fylkeskommune fikk tildelt og inngikk avtale om henholdsvis 35 og 30 prosent medeierskap i Kobbelv- og Svartisenutbyggingene.

Formålet med medeierskapet var at den langsiktige gevinst ved de statlige kraftutbyggingene også skulle komme vertsregionen til gode. Medeierskapet ble tildelt fylkeskommunen som kunne kanalisere kraften gjennom et fylkesomfattende kraftverk eller flere regionale kraftselskaper.

Departementet la til grunn at avtalene om medeierskapsrett ikke var omfattet av konsesjonsplikten i industrikonsesjonsloven slik denne lød frem til 1999. Det samme gjaldt avtaler som fylkeskommunene inngikk om videre utleie av medeiendomskraften.

I 1999 ble industrikonsesjonsloven endret ved at konsesjonsplikten ble utvidet til også å omfatte erverv av ”*langsiktige disposisjonsretter*” (medeierskap). Bakgrunnen for lovendringen var Nordland fylkeskommunes avtaler med Eastern Group PLC og Lunds Energi AB om rett til uttak av medeierskapskraften for Svartisenutbyggingen i 55 år. Avtalen innebar en langsiktig utleie av fylkeskommunens disposisjonsrett over medeierskapskraften. Departementet så det slik at avtalen og tilsvarende avtaler om langsiktig disponering av medeierskapskraften i realiteten innebar en uthuling av den styring av vannfallrettighetene som konsesjonslovene skulle sikre. Lovendringen som innførte konsesjonsplikt for erverv av ”*langsiktige disposisjonsretter*”, omfattet med andre ord både avtaler om medeierskap som sådan og avtaler om langsiktig utleie av disposisjonsretten til medeierskapskraften. Lovendringen fikk ikke anvendelse på allerede inngåtte avtaler.

I Ot.prp. nr. 61 (2007-2008) foreslo regjeringen å oppheve gjeldende ordning med stiftelse av langsiktige disposisjonsretter. Det ble vist til at bestemmelsen etter 1999 hadde vært lite brukt, at opphevelsen ikke ville hindre at distrikter kunne gis mulighet til deltakelse i vannkraftutbygging, og at det kunne inngås langsiktige avtaler om levering av elektrisk energi.

Organisasjonen Samarbeidende kraftfylke tok i høringsrunden sterkt til orde for ikke å oppheve adgangen til å etablere nye, langsiktige disposisjonsretter. I Innst. O. nr. 78 (2007-2008) s. 10 angir flertallet i Stortingets Energi- og miljøkomite:

”Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til høringsuttalelse fra Samarbeidende Kraftfylke. Flertallet peker på at fylkeskommunens ”langsiktige disposisjonsretter” har stor likhet med utleie. Flertallet ber derfor Regjeringen foreta en bredere vurdering av ”langsiktige disposisjonsretter” i den varslede proposisjonen om utleie.

Mindretallet gikk enda lenger og ba Regjeringen gjeninnføre reglene om stiftelse av langsiktige disposisjonsretter.

I høringsnotatet legger departementet i tråd med dette til grunn at:

”Ordningen med tidsubegrensede medeierskaps-avtaler til vannkraftproduksjon bør videreføres. Slike tidsubegrensede avtaler for offentlige eiere som eksempelvis fylkeskommunene vil i praksis være det samme som et eierskap. Det kan blant annet vises til at fylkeskommunen betaler de samme utgiftene som om fylkeskommunen hadde hatt en direkte eierandel. Medeierskapsretten kan også pantsettes, men uten av fylkeskommunen får grunnbokshjemmel som deleier.”

Lovforslaget bruker ikke uttrykket ”*langsiktige disposisjonsretter*”, og bestemmelsen i § 4 tredje ledd må trolig forstås slik at den bare gjelder selve medeierskapsretten. Videre utleie av medeiendomsrett vil dermed være underlagt de alminnelige begrensninger som følger av den foreslåtte bestemmelsen om utleie av vannkraftproduksjon. Dette betyr i så fall at fylkeskommunene ved etablering av nye medeierskapsretter, ikke vil kunne leie ut disposisjonsretten til kraften for en lengre periode enn 15 år fordi leietaker ikke vil oppnå konsesjon for slik utleie. Dersom forslaget vedtas, vil det med andre ord ikke være adgang til å inngå nye langsiktige leieavtaler av den type som Nordland fylkeskommunene inngikk med Eastern og Lunds i 1998, og som var en forutsetning for at fylkeskommunen skulle kunne finansiere ervervet av medeierskapsretten i Svartisen.

Ved at den tidligere adgangen til å gi konsesjon til ”*langsiktige disposisjonsretter*” bare foreslås videreført for så vidt gjelder medeierskapsretten som sådan, mens muligheten til å finansiere medeiendomsretten ved utleie av disposisjonsretten begrenses til 15 år, innebærer forslaget en vesentlig svekkelse av distriktenes reelle muligheter til å nyttiggjøre seg fremtidige tilbud om medeierskapsrett. Denne konsekvensen av forslaget kan ikke sees å være vurdert av departementet i

høringsnotatet, og kan heller ikke antas å være i tråd med Stortingets intensjoner slik disse er kommet til uttrykk i Innst. O. nr. 78 (2007-2008).

Vurdering av høringsnotatet

I forbindelse med større statlige kraftutbygginger i statlig regi fra 1970-tallet og fram til i dag bestemte Stortinget at fylkeskommunene skulle få mulighet til å være medeiere i disse, og dermed mulighet til å ta ut såkalt medeierskapskraft. Dette innebar at fylkeskommunene måtte forplikte seg til å dekke sin andel av investeringskostnadene og senere vedlikeholdsutgifter. For fylkeskommunene var dette en grei måte å ta del i lokal ressursutnyttelse og verdiskaping uten å være eier av kraftverket, såkalt medeierskap. Medeierskap ved utbygging av statens vannkraft var ikke konsesjonspliktig etter industrikonsesjonsloven før lovendringene 1999. Det samme gjaldt langsiktig utleie av denne disposisjonsretten. Formålet med lovendringen i 1999 var å hindre at slik langsiktig utleie skulle falle utenfor regelverket.

For Nordland fylkeskommune har dette gitt mulighet for å være medeier i utbyggingene i Kobbelv og i Svartisen. I Kobbelv kraftverk disponeres fylkeskommunens medeiendomskraft av Nordkraft, som er et av de regionale kraftselskapene i fylket. Medeiendomskraften i Svartisen kraftverk er leid bort til Eastern Norge Svartisen (ENS) og Lunds Energi fram til 2053 (55 år). Medeiendomsretten i begge disse utbyggingene har bidratt til lokal ressursutnyttelse og verdiskaping både på kort og lang sikt.

For Nordland fylkeskommune vil både retten til medeiendomskraft og mulighet for utleie av kraftproduksjon være aktuell ved nye større kraftutbygginger i Nordland der staten er utbygger. Det er derfor viktig at forholdene legges til rette slik at intensjonene i lovforslaget kan realiseres.

Nordland fylkeskommune er positive til at det gis en uttrykkelig hjemmel for erverv av medeierskap til vannkraftproduksjon. Bestemmelsen sikrer ikke bare offentlig eierskap til vannkraftressursene, men legger også til rette for regionalt offentlig eierskap.

Det er imidlertid uklart i hvilken grad det kan disponeres over medeierskapsretten ved utleie. Tidligere formulering i industrikonsesjonsloven var ”langsiktige disposisjonsretter”. ”Langsiktig disposisjonsrett” omfattet i tillegg til medeierskap også langsiktig utleie av disposisjonsretten til medeierskapskraften. I Innst. O. nr. 78 (2007-2008) s. 10 ber komiteens flertall departementet foreta en bredere vurdering av ”langsiktige disposisjonsretter” i den varslede proposisjonen om utleie. Spørsmålet om langsiktig utleie av disposisjonsretten til medeierskapskraften er imidlertid ikke berørt i høringsnotatet.

Nordland fylkeskommune er av den oppfatning at *adgang til utleie* er av avgjørende betydning for at fylkeskommunen skal kunne erverve medeierskap, og dermed sikre det regionale, offentlige eierskapet. Medeierskap innebærer at fylkeskommunen betaler de samme utgiftene som om fylkeskommunen hadde hatt en direkte eierandel. For fylkeskommunen er det nødvendig at det gis adgang til å finansiere erverv av medeierskap gjennom langsiktige utleieavtaler, slik ordningen var tidligere. Det er ikke tilstrekkelig at det eksisterer en pantsettelsesadgang slik det fremgår i departementets høringsnotat side 12, idet medeierskapsretten som sådan ikke kan overdras til private aktører og dermed heller ikke fremstår som et egnet panteobjekt.

Ordningen med medeierskapsrett har gitt Nordland fylkeskommune mulighet til å delta i utbyggingene i Svartisen og Kobbelv. I Svartisen er disposisjonsretten leid ut til Eastern Norge Svartisen og Lunds Energi frem til 2053 mot at disse selskapene fullt ut dekker fylkeskommunens andel av investeringene i utbyggingen. I 2053 vil disposisjonsretten helt og udelt vederlagsfritt gå

tilbake til fylkeskommunen. Gjennom denne ordningen har man oppnådd at regionen i tråd med Stortingets intensjoner er blitt sikret en andel av de *langsiktige gevinstene* ved utbyggingen. Uten adgangen til en langsiktig utleie av disposisjonsretten, ville fylkeskommunen i 1998 ikke hatt mulighet til å nyttiggjøre seg tilbudet om medeierskap i Svartisenutbyggingen, idet ingen av de regionale kraftselskapene så seg i stand til å bidra til den nødvendige finansieringen.

I forslaget til § 5 annet ledd skal ”kraftverkseier” gis anledning til utleie av kraftproduksjon for inntil 15 år. Høringsnotatet berører ikke spørsmålet om innehaver av tidsubegrenset medeierskap er omfattet av begrepet ”kraftverkseier”. I høringsnotatet angir departementet at tidsubegrenset medeierskap til vannkraftproduksjon i realiteten er det samme som eiendomsrett.

Etter fylkeskommunens vurdering er den foreslåtte leieperioden på 15 år for kort til å gi et reelt grunnlag for finansiering av regional medieiendomsrett. Leieperioden må være så lang at det er forretningsmessig interessant for potensielle leietakere å inngå en slik leieavtale; det vil i praksis si at det må være mulig å inngå leieavtaler av en slik varighet at de investeringene som leietaker forutsettes å dekke som vederlag for disposisjonsretten, kan avskrives i løpet av avtaleperioden.. Departementets begrunnelse for leieperiode inntil 15 år er hensynet til det offentlige eierskapet. Nordland fylkeskommune mener at nettopp hensynet til det offentlige, regionale eierskapet tilsier en lenger leieperiode. Å begrense tillatt leieperiode til 15 år vil innebære en vesentlig svekkelse av distriktenes reelle muligheter til å nyttiggjøre seg fremtidige tilbud om medeierskapsrett. Denne konsekvensen av forslaget kan ikke sees å være vurdert av departementet i høringsnotatet, og kan heller ikke antas å være i tråd med Stortingets intensjoner slik disse er kommet til uttrykk i Innst. O. nr. 78 (2007-2008).

Nordland fylkeskommune ber på denne bakgrunn om at det i loven inntas en særskilt bestemmelse som regulerer adgangen til utleie av medeierskapskraft i *finansieringsøyemed*, slik at man ikke svekker distriktenes reelle muligheter til å nyttiggjøre seg fremtidige tilbud om medeierskap. For øvrig legges det til grunn at utleie av medeierskapskraften vil kunne skje med henvisning til den foreslåtte bestemmelsen i § 5 annet ledd.

Konsekvenser

For Nordland fylkeskommune og nordlandssamfunnet er det positivt at ordningen med medieiendomsrett (medeierskapsrett) kan videreføres gjennom formell hjemmel for erverv av medeierskap til vannkraftproduksjon. Forutsatt at utleie av medieiendomskraften i finansieringsøyemed ikke begrenses til 15 år, vil distriktene og regionene også i framtiden kunne ta del i den verdiskapingen som produksjon av vannkraft representerer.

Nordland fylkeeting har i møte 23. - 25. februar 2009 behandlet fylkestingssak 25/09 Høring - Endringer av industrikonsesjonsloven, vassdragsreguleringsloven og energiloven. Fylkestinget gjorde følgende vedtak:

1. Nordland fylkeskommune er positive til at det nå gis en uttrykkelig hjemmel for erverv av medeierskap til vannkraftproduksjon. Bestemmelsen sikrer ikke bare offentlig eierskap til vannkraftressursene, men legger også til rette for regionalt offentlig eierskap.
2. Nordland fylkeskommune mener at adgang til utleie av medeierskapsrett er av avgjørende betydning for at distriktene og fylkeskommunene skal kunne nyttiggjøre seg fremtidige tilbud om medeierskap. Det må derfor gis adgang til å finansiere erverv av medeierskap gjennom langsiktige utleieavtaler, slik ordningen var tidligere. Det er ikke tilstrekkelig at det eksisterer en pantsettelsesadgang, idet medeierskapsretten som sådan ikke kan overdras til private aktører og dermed heller ikke fremstå som et egnet panteobjekt.
3. Etter fylkeskommunens vurdering er den foreslåtte leieperioden på 15 år for kort til å gi et reelt grunnlag for finansiering av regional medeiendomsrett. Leieperioden må være så lang at det er forretningsmessig interessant for potensielle leietakere å inngå en slik leieavtale; det vil i praksis si at det må være mulig å inngå leieavtaler av en slik varighet at de investeringene som leietaker forutsettes å dekke som vederlag for disposisjonsretten, kan avskrives i løpet av avtaleperioden. Å begrense tillatt leieperiode til 15 år vil innebære en vesentlig svekkelse av distriktenes reelle muligheter til å nyttiggjøre seg fremtidige tilbud om medeierskapsrett. Denne konsekvensen av forslaget kan ikke sees å være vurdert av departementet i høringsnotatet, og kan heller ikke antas å være i tråd med Stortingets intensjoner slik disse er kommet til uttrykk i Innst. O. nr. 78 (2007-2008).
4. Nordland fylkeskommune ber på denne bakgrunn om at det i loven inntas en særskilt bestemmelse som regulerer adgangen til utleie av medeierskapskraft *i finansieringsøyemed*, slik at man ikke svekker distriktenes reelle muligheter til å nyttiggjøre seg fremtidige tilbud om medeierskap. For øvrig legges det til grunn at utleie av medeierskapskraften vil kunne skje med henvisning til den foreslåtte bestemmelsen i § 5 annet ledd.